

ARBETSBLAD

Åk 8

KAPITEL 3: ALGEBRA OCH MÖNSTER

3.1 Uttryck med variabel Nivå ETT	2
3.2 Mönster Nivå ETT	13
Taluppfattning och huvudräkning	22
3.3 Förenkling av uttryck Nivå ETT	26

3001

Beräkna värdet av uttrycket

$$y - 4 \text{ för}$$

a) $y = 8$

b) $y = 20$

3002

Beräkna värdet av uttrycket

$$5x + 2 \text{ för}$$

a) $x = 2$

b) $x = 4$

3003

Anki är x år gammal. Robert är 4 år yngre.

Teckna ett uttryck för Roberts ålder.

3004

Beräkna värdet av uttrycket

$$\frac{y}{2} - \frac{z}{2} \text{ för}$$

a) $y = 10$
 $z = 8$

b) $z = 10$
 $y = 50$

3005

Beräkna värdet av uttrycket

$$3x - y \text{ för}$$

a) $x = 4$

$$y = 2$$

b) $y = 3$

$$x = 4$$

3006

Kroppen består av x celler. Det finns 9 gånger så många bakterier som celler på och inuti kroppen.

Teckna ett uttryck för antalet bakterier som vi bär omkring på.

3007

En man har y sorters bakterier på handflatan och en kvinna har $y + 60$.

Hur många sorters bakterier har kvinnan på sin handflata om

$$y = 120$$

3008

Marcus är a cm lång. Matildas längd kan tecknas

$$(a + 8) \text{ cm.}$$

Förklara med ord vad uttrycket

$(a + 8)$ betyder.

3009

Beräkna värdet av uttrycket

$$5x - 7 \text{ för}$$

a) $x = 3$

b) $x = 10$

3013

Om värdet av uttrycket

$$4x - 3y \text{ är } 8$$

Vilka värden kan x och y ha då? Välj mellan förslagen nedan.

A

$$\begin{matrix} x = 3 \\ y = 1 \end{matrix}$$

B

$$\begin{matrix} x = 6 \\ y = 5 \end{matrix}$$

C

$$\begin{matrix} x = 5 \\ y = 4 \end{matrix}$$

D

$$\begin{matrix} x = 4 \\ y = 2 \end{matrix}$$

3014

Teckna ett uttryck för det tal som är

a) 3 mindre än u

b) 7 större än v

c) fyra gånger så stort som w

3010

Albin har x kr. Han köper 1 kg isbergssallad.

Teckna ett uttryck för hur mycket pengar Albin har kvar.

3011

- a) Teckna ett uttryck för vad a kg potatis kostar.
- b) Teckna ett uttryck för hur mycket du får tillbaka på en hundralapp när du köper b kg morötter.

3012

- a) Cajsas köper en vattenmelon som väger m kg. Martin köper en som väger 1 kg mer.

Teckna ett uttryck för hur många kilogram Martins vattenmelon väger.

- b) Teckna ett uttryck för hur mycket Cajsas får betala för sin melon.

Frukt och grönt

Morötter 9,50 kr/kg

Potatis 8 kr/kg

Vattenmelon 27 kr/kg

Isbergssallad 50 kr/kg

PRISPRESSAR'N

3015

Linnea och Linus beräknade värdet av uttrycket

$$3x + 2y$$

för

$$x = 4$$

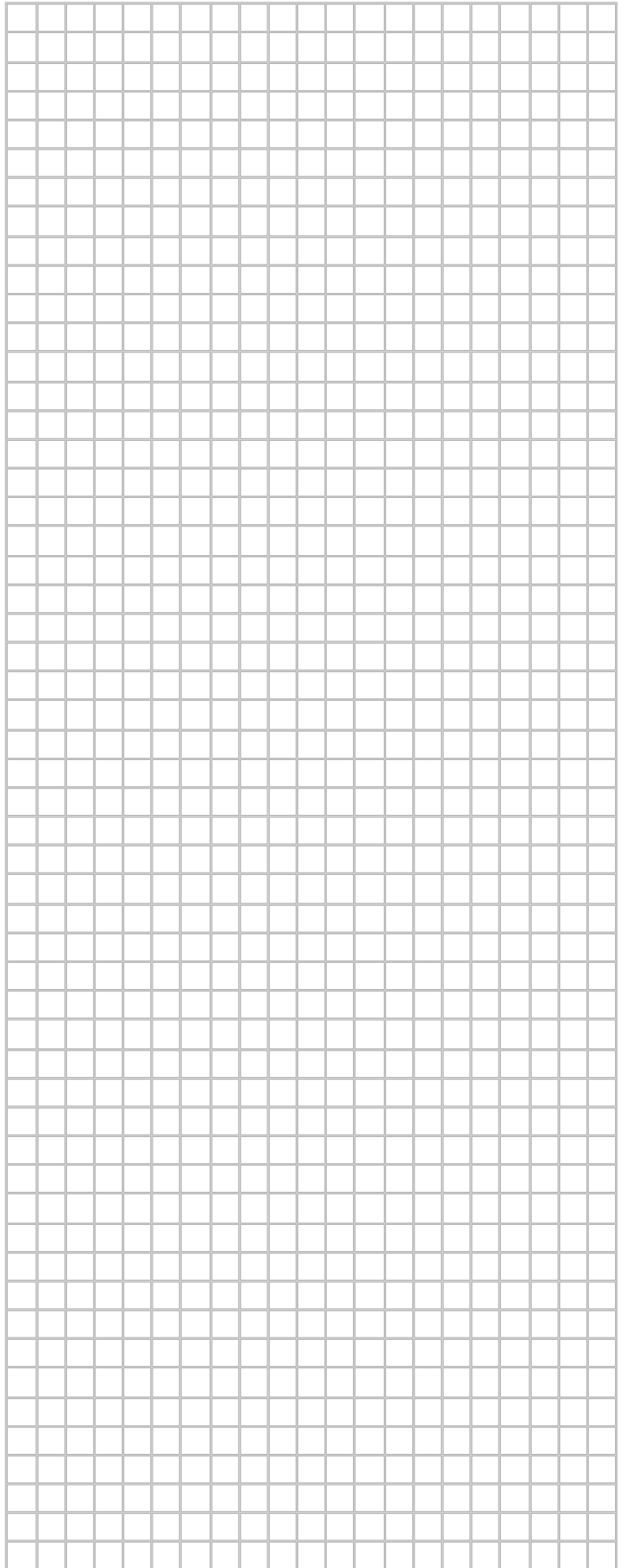
$$y = 6.$$

Linnea fick värdet 26 medan Linus fick 28.

Hade någon av dem räknat rätt?

3016

På hur många sätt kan du teckna ett uttryck för "hälften av x "?

3017

n är ett udda tal. Teckna uttryck för de två följande udda talen.

3018

En mjukglass med strössel kostar x kr. Om man inte vill ha strössel kostar glassen y kr.

- a) Teckna ett uttryck för vad strössel kostar.
- b) Du betalar med en hundralapp. Teckna ett uttryck för hur mycket du får tillbaka när du köper två glassar med strössel och en glass utan strössel.

3019

Beräkna värdet av uttrycket

$$\frac{m}{2} - \frac{n}{3} \text{ för}$$

a) $m = 18$
 $n = 15$

b) $n = 1,2$
 $m = 0,8$

3020

Teckna ett uttryck för vad det kostar att hyra en cykel i x dagar.

CYKELUTHYRNING

Fast avgift: 100 kr

Per dag: 50 kr

3021

På en gård finns a st kor, b st hästar och c st hönor.

- Förklara vad som menas med uttrycket $a + b + c$.
- Teckna ett uttryck för hur många ben djuren har sammanlagt.

3024

En biobiljett kostar p kr och en burk läsk kostar q kr. Förklara vad som menas med uttrycket

$$500 - (2p + 3q).$$

3022

Det antal timmar man klarar sig i kallt vatten kan tecknas med uttrycket

$$\frac{3 \cdot (4 + t)}{10}$$

där t är vattnets temperatur i grader Celsius.

Hur länge kan man klara sig om vattnets temperatur är

- a) 6°C
- b) 16°C

Ungefär 20 % av drunkningsolyckorna i vårt land drabbar barn.

3023

Antalet som drunknar i Sverige årligen är n personer. Teckna ett uttryck för hur många av dessa som är barn.

3025

Beräkna värdet av uttrycket

$$10ab - 5bc$$

för

$$a = 0,7$$

$$b = 0,5$$

$$c = 0,4$$

3026

Du har talet z . Vilket uttryck får du om du

- a) multiplicerar talet med 5 och sedan subtraherar med 15
- b) multiplicerar talet med 3, dividerar med 4 och slutligen adderar med 5

3027

Vilket värde ska p ha, för att värdet av uttrycket

$$4p - 7$$

ska vara

- a) 1
- b) 5
- c) 0

3028

Johan är x år gammal. Johans mamma Kristina är tre gånger så gammal. Om 12 år är Kristina dubbelt så gammal som sin son.

- a) Teckna ett uttryck för hur gammal Kristina är nu.
- b) Teckna två uttryck för hur gammal Kristina är om 12 år.

3029

Om y har värdet 2, vilket värde ska då x ha för att värdet av uttrycket

$$6x - 5y$$

ska vara

- a) 2
- b) 50

3032

Andrea har m st tiokronor och n st femkronor. Andrea räknar ut värdet på uttrycket

$$10m + 5n - 100$$

och får ett negativt svar.

- a) Förklara vad det innebär att Andrea får ett negativt svar.
- b) Ge exempel på vad det kan vara som Andrea räknat ut.

3033

Antalet kulor bildar ett mönster. Hur många kulor är det i

- a) figur 4
- b) figur 5
- c) figur 8

Figur 1   Figur 2   Figur 3   ...

3034

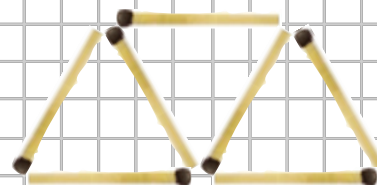
Vilket tal saknas?

- a) 1 5 9 13
- b) 20 16 12 4

3035

Hur många tändstickor behövs för att bygga

- a) 4 trianglar
- b) 6 trianglar
- c) 8 trianglar

3036

Vilket är nästa tal?

a) 1 2 4 8

b) 400 200 100 50

3037

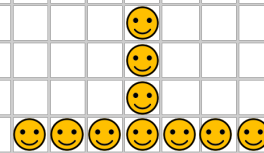
Hur många Smileys är det i

Figur 1

Figur 2

Figur 3

?

...

a) figur 4

b) figur 6

c) figur 8

3038

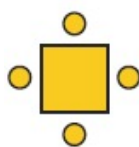
Ge exempel på ett eget mönster.

3039

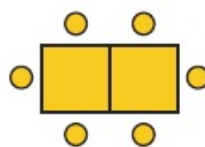
Bilderna visar hur många personer som får plats vid 1, 2 och 3 bord.

Hur många personer får plats om man på samma sätt sätter ihop

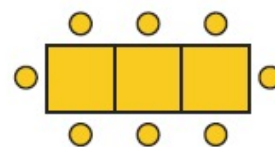
- a) fyra bord
- b) sju bord
- c) tio bord

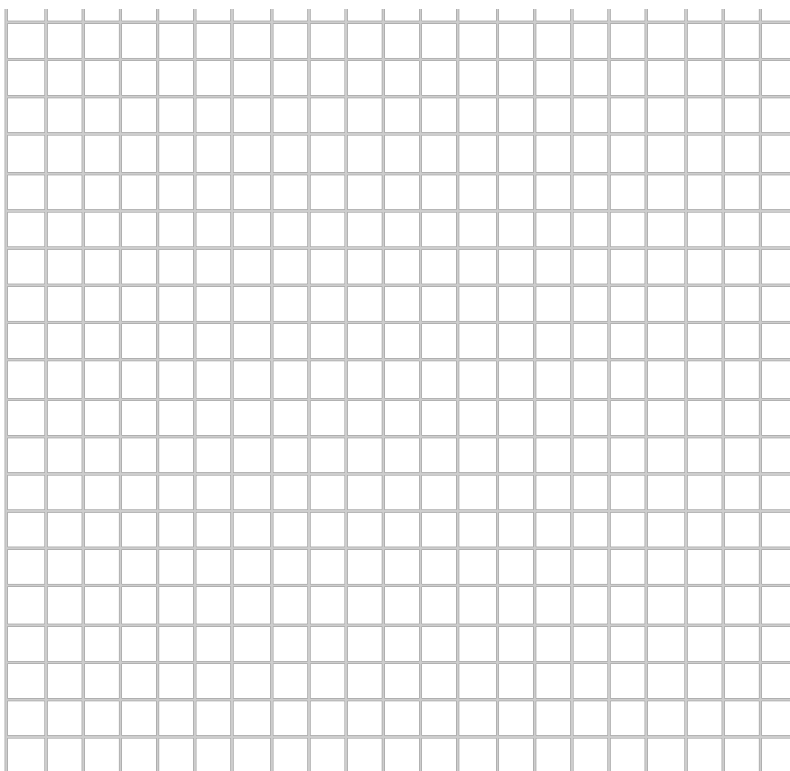
Ett bord

Två bord

Tre bord

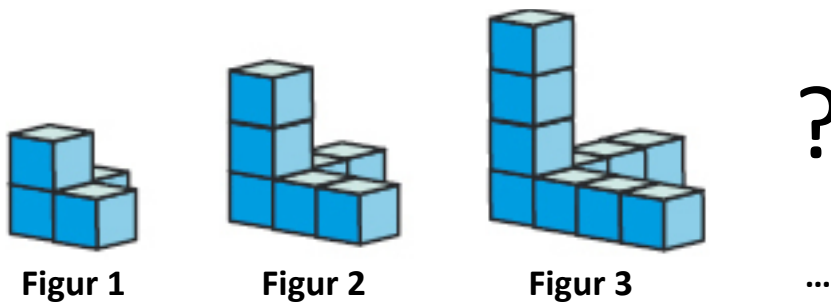

3040

Antalet klossar bildar ett mönster.

Hur många klossar är det i

- a) figur 4
- b) figur 7
- c) figur 9

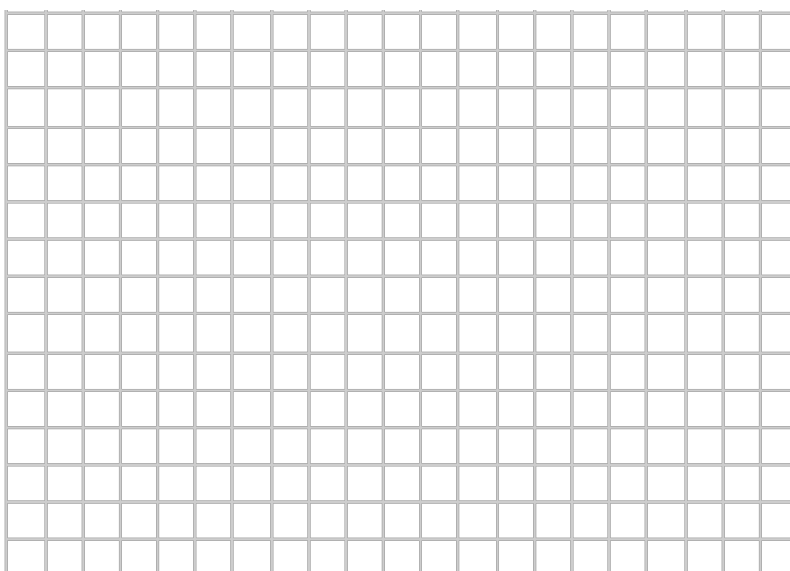

Figur 1

Figur 2

Figur 3

...

3041

Talen i en talföljd kan beräknas med uttrycket

$$1 + 4n$$

där $n = 1$, $n = 2$ och så vidare.

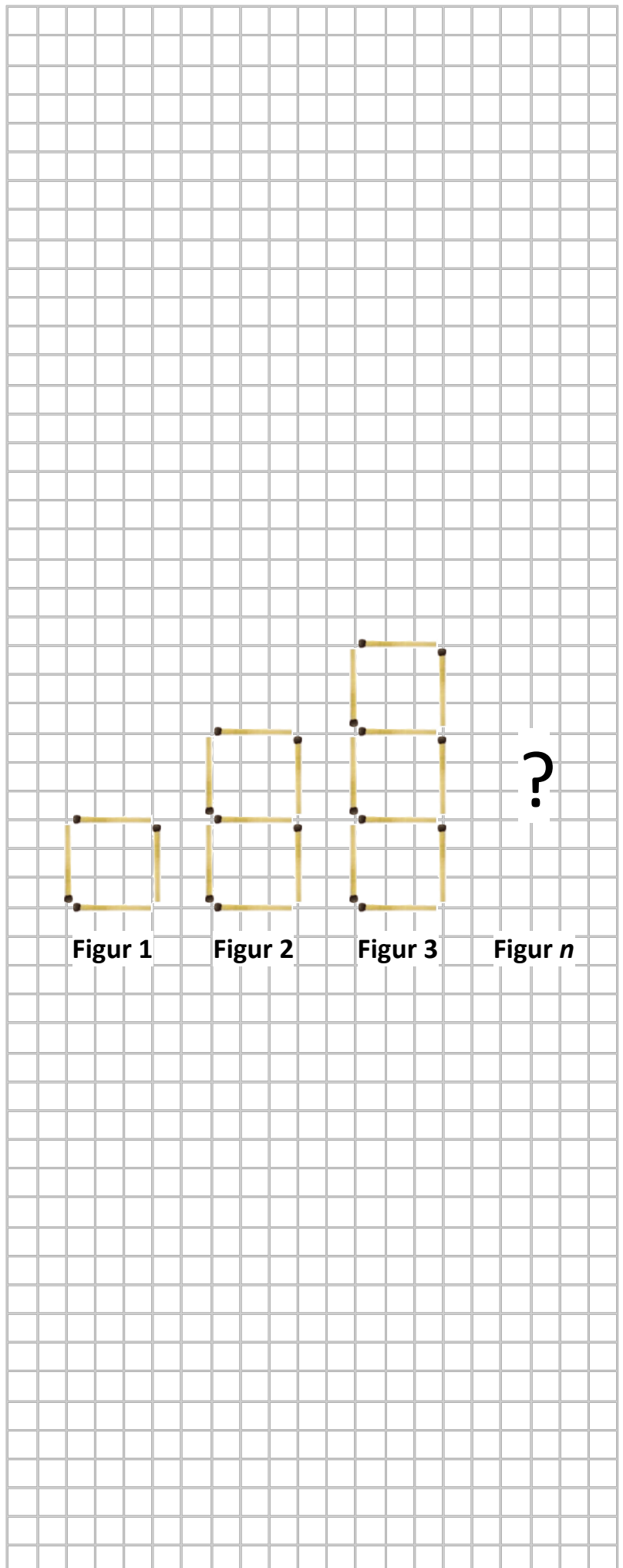
- Vilka är de tre första talen i talföljden?
- Vilken är differensen?
- Vilket är starttalet?

3042

Antalet tändstickor bildar ett mönster.

- Vilken är differensen?
- Vilket är starttalet?
- Vilket av uttrycken i rutan visar hur du kan räkna ut antalet tändstickor i figur n ?

A: $3n$
B: $1 + 3n$
C: $2 + 3n$

3043

Titta på talföljden nedan:

6 10 14 18 22 ...

- a) Vilken är differensen?
- b) Vilket är starttalet?
- c) Det första talet i talföljden kan tecknas

$$2 + 4 \cdot 1$$

Hur kan det andra talet tecknas på liknande sätt?

- d) Hur kan det tredje talet tecknas på liknande sätt?
- e) Teckna ett uttryck för vilket tal som helst i talföljden, tal n .
- f) Använd uttrycket och räkna ut vilket det 100:e talet är.

3044

Hitta på ett eget mönster med tal eller bilder. Skriv en uppgift till ditt mönster och ge uppgiften till en kompis.

3045

Med uttrycket

$$2 + 5n$$

kan du räkna ut talen i en talföljd.

- Vilka är de tre första talen i talföljden?
- Vilken är differensen?
- Vilket är starttalet?

3046

Titta på talföljden nedan:

$$9 \quad 13 \quad 17 \quad 21 \quad \dots$$

- Vilken är differensen?
- Vilket är starttalet?
- Med vilket av uttrycken till höger kan du räkna ut vilket tal som helst i talföljden, det n :e talet?

A: $2 + 4n$

B: $4 + 4n$

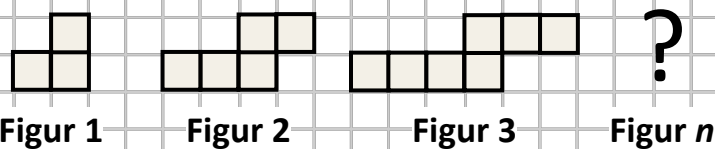
C: $5 + 4n$

3047

Antalet rutor bildar ett mönster.

Teckna ett uttryck för antalet rutor i figur n .

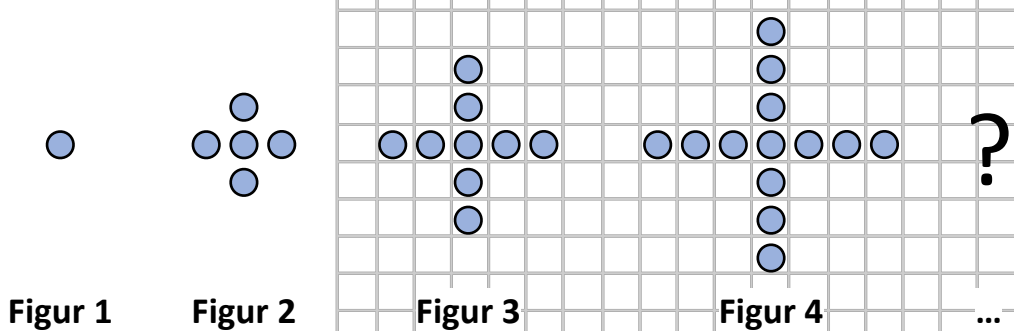
Använd uttrycket och räkna ut hur många rutor det är i figur 200.

3048

I en talföljd är starttalet -1 och differensen 4 .

- Teckna ett uttryck för det n :e talet i talföljden.
- Vilket är det 1 000:e talet i talföljden?

3049

Antalet kulor i figurerna ovan bildar ett mönster.

- Teckna ett uttryck för antalet kulor i figur n .
- I vilken figur finns det 61 kulor?

3050

Rita hur de tre första figurerna kan se ut om antalet i den n :e figuren kan tecknas

$$n \cdot n$$

3051

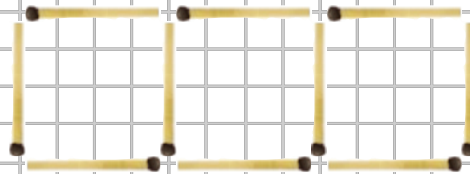
Studera den här talföljden:

2 7 12 17 22 ...

- Teckna ett uttryck för det n :e talet i talföljden.
- Vilket är tal nummer 60?

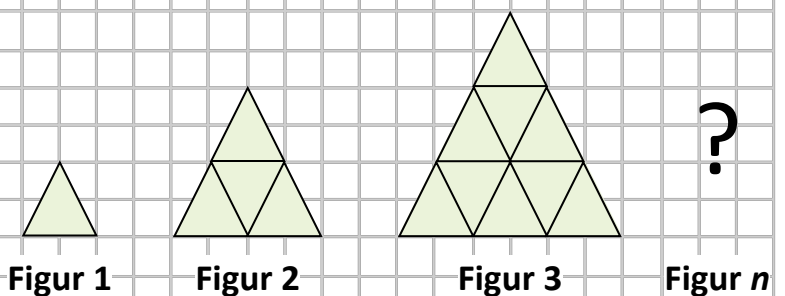
3052

- Teckna ett uttryck för hur många tändstickor det krävs för att bygga n st lika stora kvadrater.
- Hur många tändstickor behövs för att bygga 30 lika stora kvadrater?

3053

- Teckna ett uttryck för antalet lika stora trianglar i figur n .
- Vilket nummer har den figur som innehåller 400 trianglar?

3054

Teckna uttryck för det n :e talet.

a) $1 \ 4 \ 7 \ 10 \ 13 \ \dots$

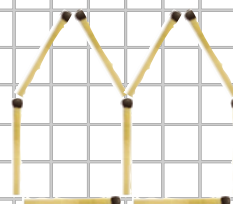
b) $-4 \ -1 \ 2 \ 5 \ 8 \ \dots$

3055

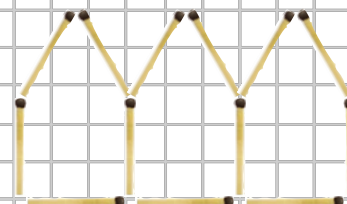
- a) Teckna ett uttryck för antalet tändstickor i figur n .

Figur 1

Figur 2

Figur 3

?

Figur n

- b) Vilket nummer har den figur som består av 241 tändstickor?

3056

I en talföljd är det första talet 3 och det fjärde talet 15.

Hur tänker du för att kunna räkna ut vilket som är det 100:e talet?

Taluppfattning och huvudräkning

1

a) $-3 - 2$

b) $-8 + 2$

c) $-4 + 9$

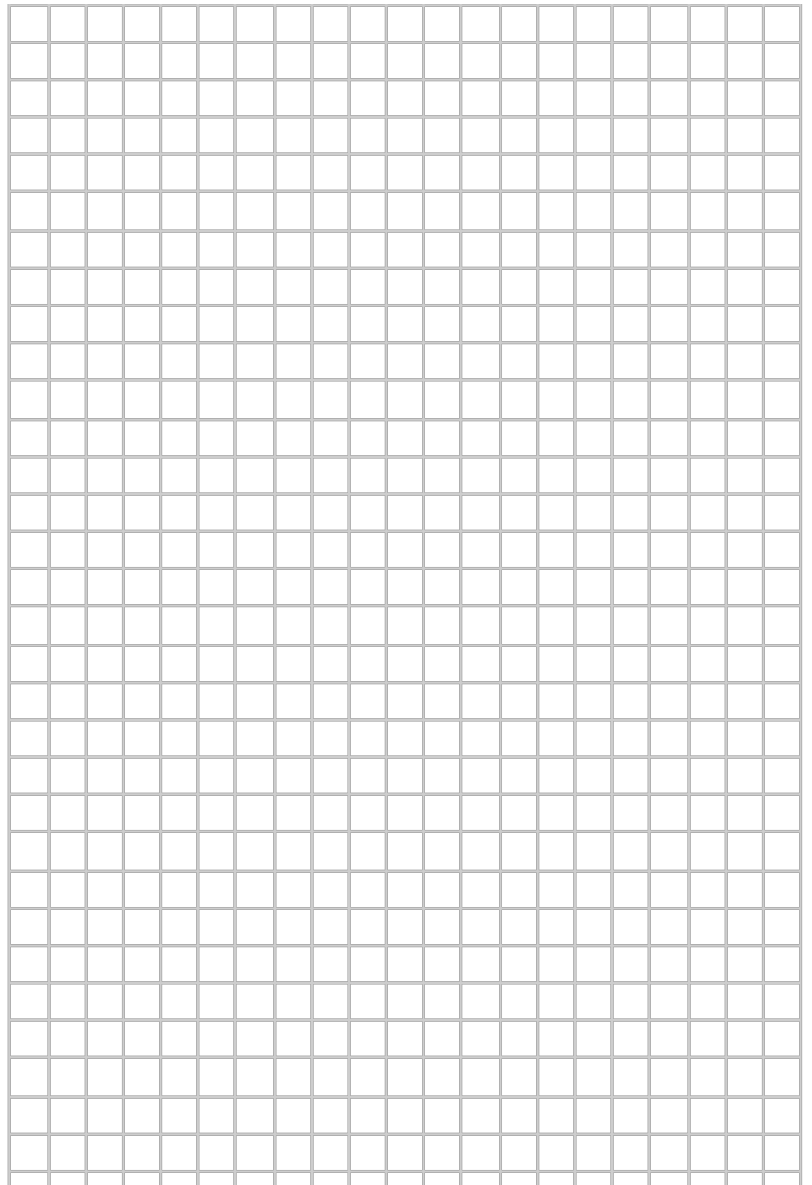
2

Vilket tal ska stå i rutan?

a) + 1,9 = 2

b) $100 - \text{input} = 98,5$

c) $6 \cdot \text{input} = 3$

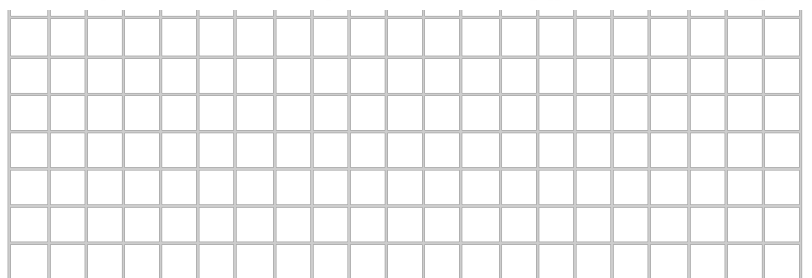
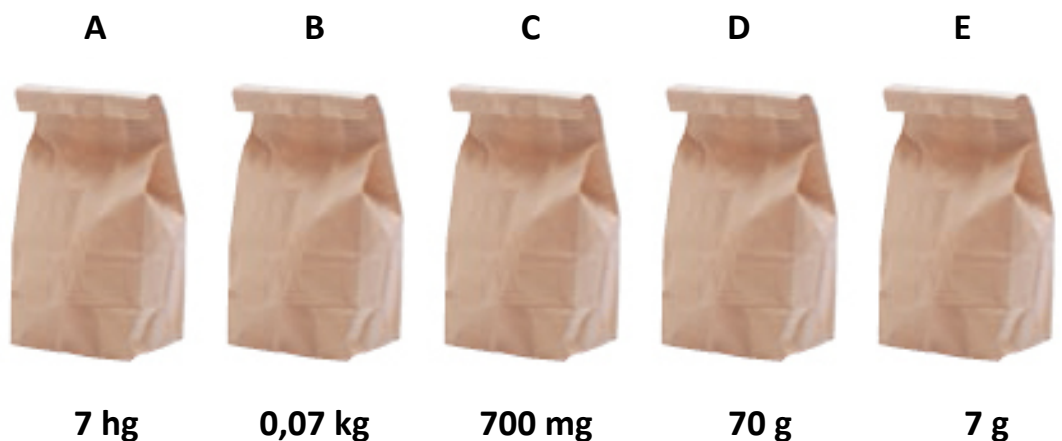
3

Vilken påse väger

a) mest

b) minst

c) Vilka påsar väger lika mycket?

4

a) $18 + 4 / 2$

b) $(18 + 4) / 2$

c) $18 / (4 + 2)$

5

Beräkna värdet av uttrycket

$$3x - 2y$$

för

a) $x = 10$

$$y = 5$$

b) $y = 3$

$$x = 1$$

c) $x = 10$

$$y = 0$$

6

Ett tåg åker i 90 km/h.

Hur långt hinner det på

a) 3 h

b) 20 min

c) 1,5 h

7

Hur mycket är

- a) 30 % av 400 kr
- b) $\frac{2}{3}$ av 900 kg
- c) 1 % av 7 000 kg

8

Avgör genom överslagsräkning vilket närmevärde som är bäst. Välj bland talen till höger.

a) $47,8 + 23,5 + 58,9$

110   120   130   140

b) $6,7 \cdot 31,8$

210   240   270   300

c) $652 / 8,2$

32   48   64   80

9

Vilket av bråken i rutan är

- a) störst
- b) minst

$\frac{11}{19}$	$\frac{9}{12}$	$\frac{27}{50}$	$\frac{31}{29}$	$\frac{99}{100}$
-----------------	----------------	-----------------	-----------------	------------------

10

Om temperaturen vid marken är $10\text{ }^\circ\text{C}$ så kan temperaturen på en viss höjd beräknas med uttrycket

$$10 - 0,01h$$

där h är höjden i meter.

- a) Beräkna temperaturen på höjden 800 m.
- b) På vilken höjd är temperaturen $0\text{ }^\circ\text{C}$?

3057

Förenkla uttrycken.

Termer av samma sort kan du slå samman till en term!

a) $x + x$

b) $3x + x$

c) $2z - z$

3059

Teckna ett uttryck för hur gamla chimpanserna är tillsammans och förenkla sedan uttrycket.

3058

Förenkla uttrycken.

a) $7b + b + 2b$

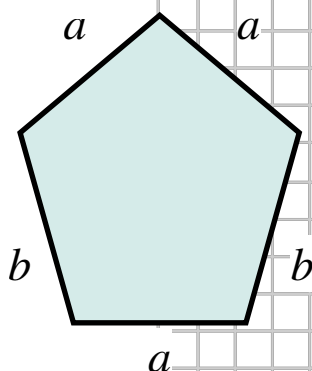
b) $8c - 5c$

c) $x + x - x$

3060

Teckna ett uttryck för figurens omkrets.

Förenkla sedan uttrycket.

3061

Förenkla uttrycken.

a) $x + 2x + 3$

b) $3y - y + 5$

c) $4 + 1 - y$

3062

Förenkla uttrycken.

a) $a + 2b + a + 2b$

b) $4 + x + 1 + 2x$

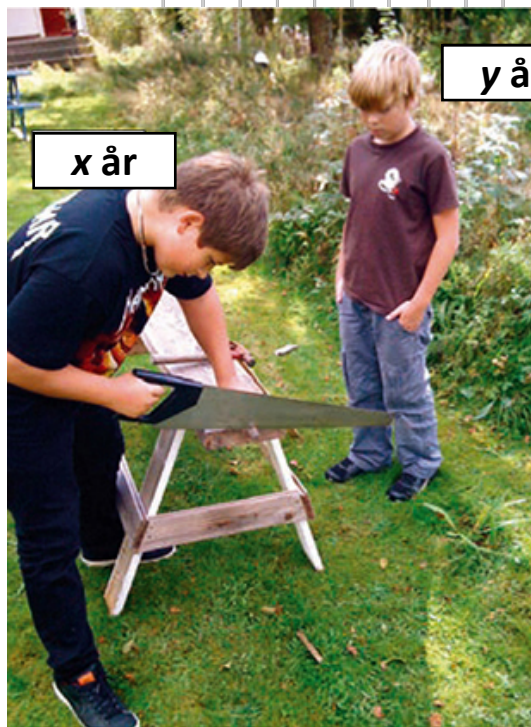
c) $3y - y + z + 2z$

3063

Titta på bilden till höger.
Vad betyder uttrycket

$$x - y ?$$

Hitta på ett annat uttryck
med Leo och Linus åldrar
och berätta vad det
innebär.

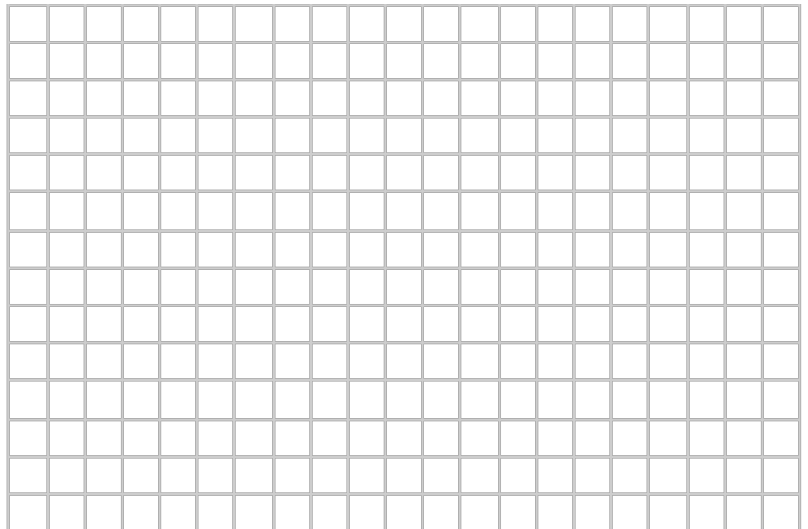
3064

Förenkla uttrycken.

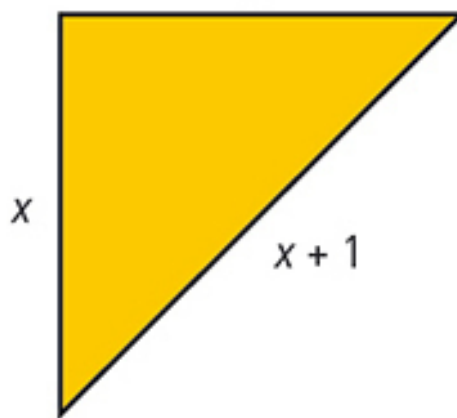
a) $5y - 3y$

b) $9z + 4z$

c) $5x - 2x$

3066

Teckna ett uttryck för
triangelns omkrets.
Förenkla sedan
uttrycket.

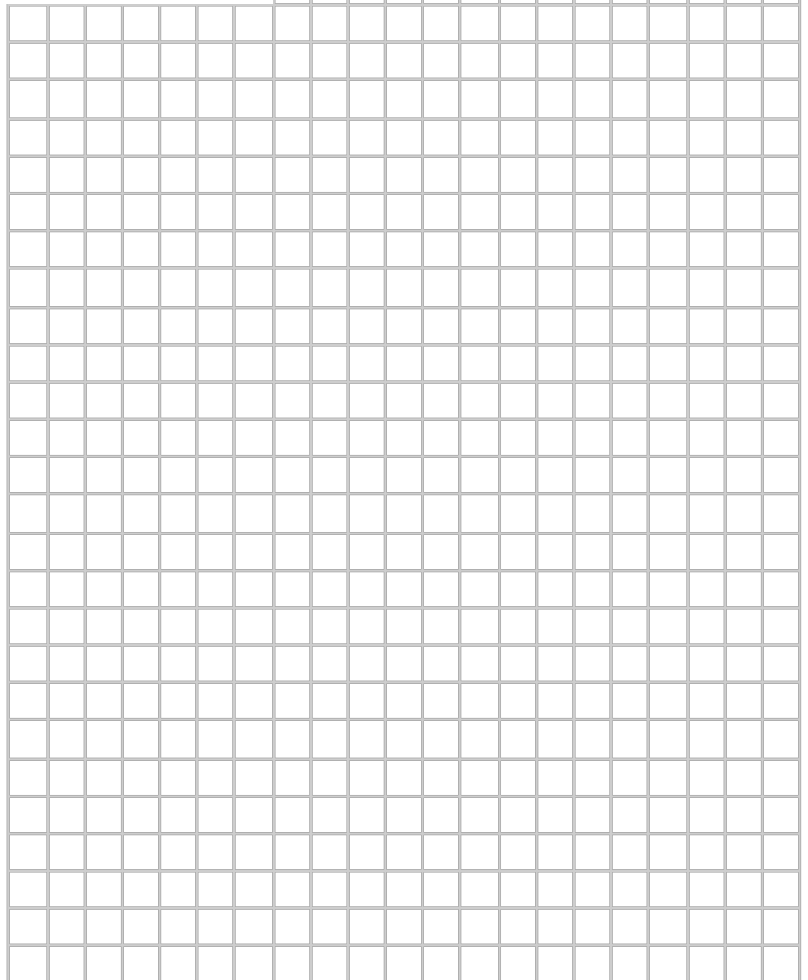
3065

Förenkla uttrycken.

a) $4x + x + 5 - 1$

b) $7z - 1 + 2z - 2$

c) $5a + 3 + a - 2$

3068

Förenkla uttrycken.

a) $8y - 5y + 4 + 3$

b) $3x + 8 + 5x - 2$

3071

Förenkla uttrycken.

a) $9x - x + y + 5y - 7x$

b) $10x - 3y - x + 2y - 6x + y$

Termer av samma sort kan du slå samman till en term!

3072

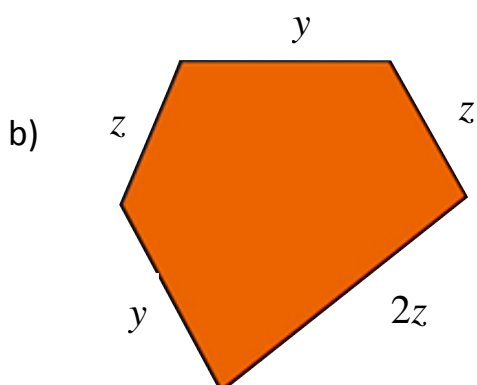
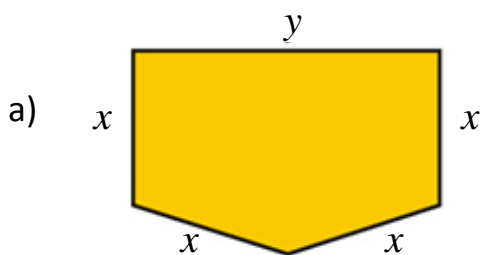
Förenkla uttrycken.

a) $10x - 3y + 5x - 5y$

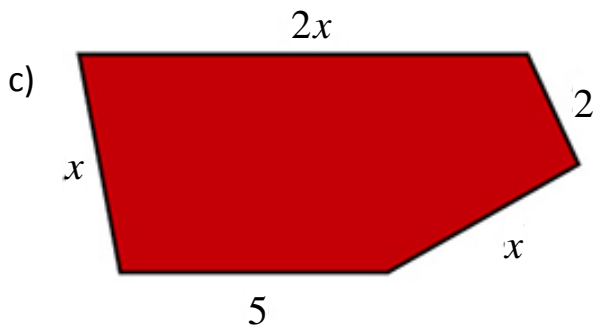
b) $12y - 5x - 2y - 4x - 8y$

3073

Teckna uttryck för omkretsen av månghörningarna. Förenkla sedan uttrycken.

Teckna uttryck för omkretsen av månghörningen. Förenkla sedan uttrycket.

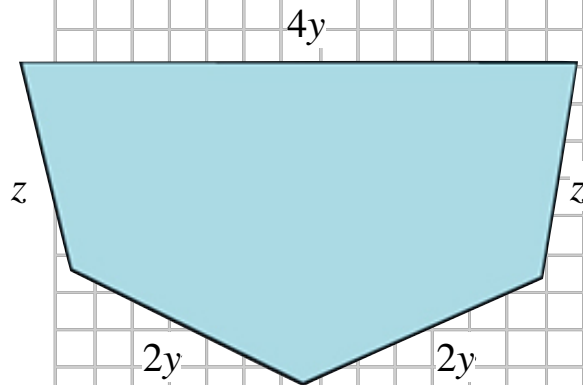
3074

a) Teckna uttryck för omkretsen av femhörningen. Förenkla sedan uttrycket.

b) Hur lång är omkretsen om

$$y = 2 \text{ cm}$$

$$z = 3 \text{ cm}$$

3075

Förenkla uttrycken.

a) $x - 0,1x$

b) $y + 0,15y$

c) $z - 0,2z - 0,1z$

3076

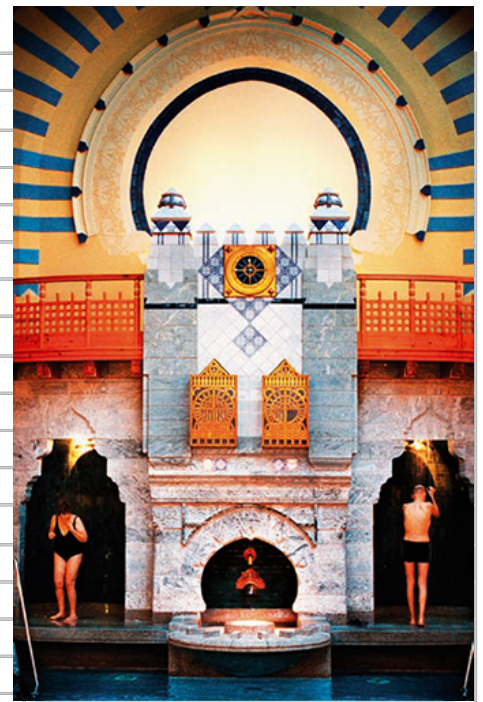
- a) Teckna ett uttryck för vad det kostar att köpa ett årskort, låna tofflor och handduk y gånger och få massage z gånger.
- b) Vilken blir kostnaden på ett år om du lånar tofflor och handduk två gånger per månad och får massage en gång per månad?

3077

- a) Bassängen är 25 m lång. En dag simmar Conny x längder. Förklara vad som menas med uttrycket

$$1000 - 25x.$$

- b) Samtidigt simmar Kristina y längder. Hitta på ett eget liknande uttryck som i a och be en kompis tolka ditt uttryck.
- c) Hitta på ett eget uttryck som innehåller både x och y . Be en kompis tolka ditt uttryck.

Turkiskt bad

Årskort	1 800 kr
Inträde vuxen	60 kr
Tofflor och handduk	40 kr
Turkisk massage	250 kr

3078

Förenkla uttrycken.

a) $6ab + 3a - 2ab - 5a + ab$

b) $x - 2xy + 4x - xy - 3x$

Termer med dubbla variabler,
till exempel xy , är termer av
samma sort.

3079

Förenkla uttrycken.

a) $4ac - 2bc - ac - 2bc + 3ac$

b) $3yz - 2xy - 5yz - xy + 3yz$

3080

Beräkna värdet av uttrycket

$$4xy - 3xz$$

för

$$x = 3$$

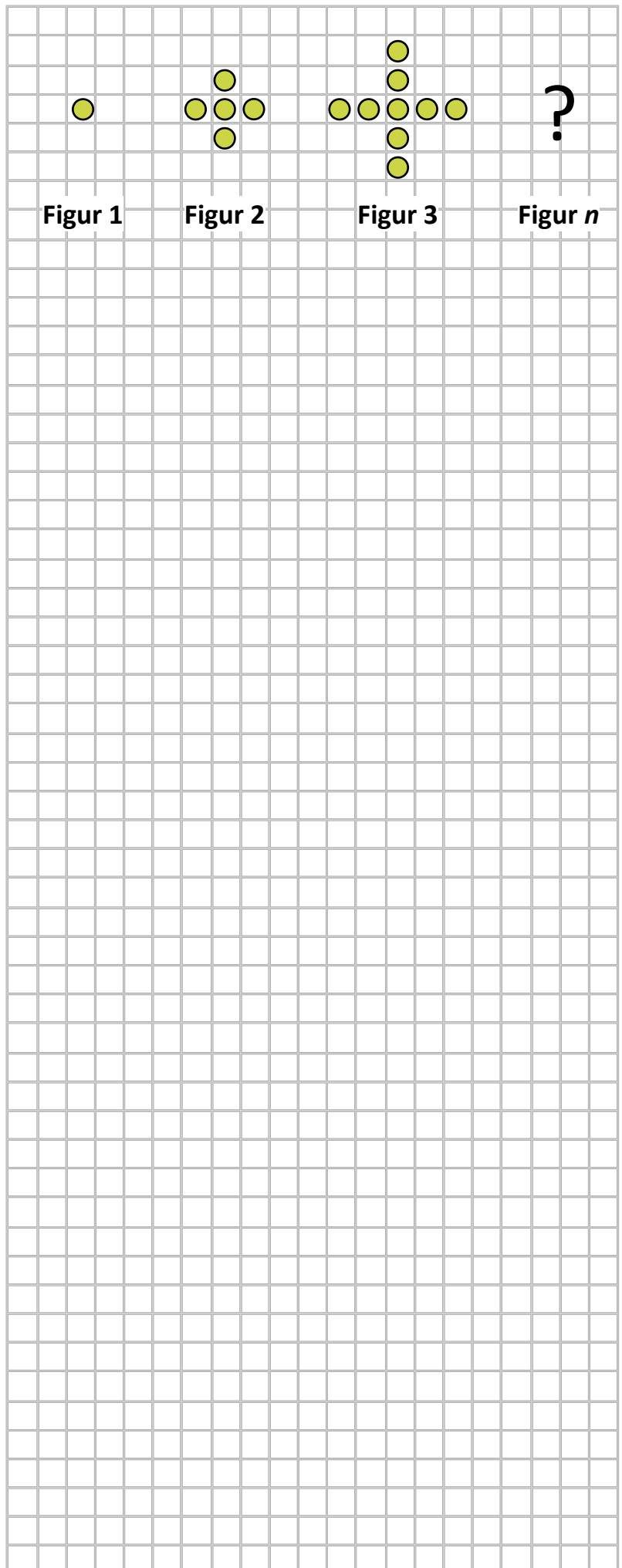
$$y = 1,5$$

$$z = 2.$$

3083

- a) Teckna ett uttryck för antalet kulor i figur n .
- b) Finns det någon figur som består av 103 kulor?

3084

Talföljderna nedan skiljer sig från de som du sett tidigare. Går det ändå att teckna ett uttryck för det n :e talet?

- a) 0 3 8 15 24 ...
- b) 2 6 12 20 30 ...
- c) Skapa en egen liknande talföljd och låt en kompis lista ut nästa tal.